

KOPI

Kopi til 2007-2096-628

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Strandgade 100
1401 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-15
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

Beskæftigelse – fællesskab i Arresthuset i Odense (og i andre arresthuse) – direktoratets j.nr. 2007-1013-455

20 NOV. 2009

2009-4454-

J.nr. 2007-2096-628/LF
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 26

Jeg har modtaget Direktoratet for Kriminalforsorgens brev af 23. september 2009 vedlagt en udtalelse af 4. august 2009 fra arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn. Udtalelsen er en tilbagemelding på min endelige rapport af 23. juni 2009 om inspektion af Arresthuset i Odense.

+ bilag

Jeg vil senere udarbejde en opfølgingsrapport om inspektionen. Jeg har imidlertid besluttet at udskille spørgsmålet om beskæftigelsen for de indsatte i dette arresthus og (i andre arresthuse), herunder også spørgsmålet om fællesskab for de indsatte til en særskilt sag som herved rejses med hjemmel i ombudsmandslovens § 17, stk. 1.

I den endelige rapport om inspektion af Arresthuset i Odense anførte jeg bl.a. følgende:

"Værksted og lager er placeret i stueplan i forbindelse med en mellemgang hvor der er et værkmasterkontor, et tekøkken og et toilet. Der er værkstedspladser til 12 indsatte, og der var på tidspunktet for inspektionen fuld beskæftigelse på værkstedet. Værkstedet består af et lagerrum og to store værkstedsrum. På trods af et stort lagerrum, mangler der yderligere lagerplads.

I min rapport fra 1997 anførte jeg at jeg forstod på oplysningerne fra arresthuset og Direktoratet for Kriminalforsorgen at til- og ombygningen ville medføre at værkstedet fik ca. 20 arbejdspladser. Der er som nævnt nu (kun) 12 arbejdspladser i værkstedet. Under inspektionen blev det oplyst at der er venteliste på at komme til at arbejde på værkstedet.

Jeg beder om oplysning om baggrunden for at værkstedet kun har 12 arbejdspladser og ikke de oplyste 20."

Arresthuset har oplyst at den nuværende ledelse af arresthuset ikke har kendskab til baggrunden for at værkstedet (kun) blev indrettet til 12 indsatte.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i udtalelsen af 23. september 2009 ale-
ne anført følgende:

"Direktoratet kan oplyse, at der ved projekteringen af udvidelsen af ar-
resthuset var planlagt at lave 20 arbejdspladser. Undervejs i forløbet blev
der lavet diverse ændringer i forhold til de oprindelige planer, bl.a. af
økonomiske årsager. En af ændringerne var at opdele værkstedet i 2 af-
delinger, så grupper af indsatte kunne holdes fysisk adskilt. Denne æn-
dring medførte en reducereing i antallet af arbejdspladser."

Arresthuset huser (op til) 68 indsatte. Til dem er der kun 12 værkstedspladser.
I et brev af 12. juni 2009 til en indsat har arresthuset anført at arresthusets
værksted "er normeret til 10-12 indsatte". I værkstedet har der i de seneste 3-
4 år været en gennemsnitlig beskæftigelse på mellem 7 og 10 indsatte. Og
arresthuset som sådan har haft en gennemsnitlig beskæftigelse på over 70
pct. af de indsatte. Siden midten af februar 2009 har arresthuset imidlertid
ikke været i stand til at tilbyde samme mængde arbejde til de indsatte som
tidligere.

Af en artikel i Fyns Stiftstidende fra den 14-15. oktober 2009 fremgår det at
der i 2008 blev udbetalt 61.100 kr. i dagsdusør. I år 2009 og til midt i oktober
er der udbetalt 193.500 kr. Det svarer til ca. 250.000 kr. på årsbasis. Med en
dagsdusør på ca. 64 kr. svarer det til at der i 2009 kan forventes udbetalt
dagsdusør for ca. 4.000 arbejdsdage mod ca. 1.000 arbejdsdage i 2008. Det
vil sige at der er tale om en firedobling fra 2008 til 2009.

Arresthuset har oplyst at man ikke tidligere har drøftet/overvejet muligheden
for at de indsatte kan arbejde i fællesskab i cellerne. Dette må jeg umiddelbart
stille mig uforstående over for – også i betragtning af det lille udbud af ar-
bejdspladser i værkstedet sammenholdt med varetægtsbekendtgørelsens §
23. Arresthuset har oplyst at arbejdet – på tidspunktet for inspektionen – der
blev tilladt som celloarbejde, bl.a. bestod i at lægge pløkker og elastikker i
poser samt lave flisesnor. Arresthuset har anført at "det har vist sig praktisk
umuligt" at tilbyde arbejdsfællesskab i cellerne.

Direktoratet har henholdt sig hertil, men har dog anmodet "arresthuset om at
være opmærksom på, om fremtidigt celloarbejde eventuelt er af en sådan ka-
rakter, at det vil gøre arbejdsfællesskab i cellerne praktisk muligt."

Jeg må efter det oplyste lægge til grund:

at arresthuset rummer 68 pladser,

at det var planen at der ved tilbygningen i 1998/99 skulle etableres 20 værk-
stedspladser,

at der af grunde som ikke er nærmere oplyst, kun blev etableret 12 pladser,
at arresthuset angiver at være normeret til 10-12 pladser,
at kun 7-10 indsatte har haft beskæftigelse i værkstedet i de seneste år,
at det nu muligvis er endnu færre der har beskæftigelse i værkstedet,
at udbetalingen af dagsdusøren svarer til ca. 4.000 arbejdsdage i 2009,
at dette svarer til en firedobling af udbetaling af dagsdusørerne fra 2008 til 2009, og
at arresthuset ikke tillader at indsatte har arbejdsfællesskab eller i øvrigt fællesskab i cellerne i arbejdstiden.

Det betyder at det (arbejds)fællesskab som (også) er forudsat i varetægtsbekendtgørelsen, kun praktiseres i forhold til meget få af de indsatte i arresthusets værksted (måske mindre end 10 pct. af de indsatte), og at et stort antal indsatte således ikke tilbydes arbejde i værkstedet. Et stort antal indsatte tilbydes heller ikke arbejde i cellerne, men er henvist til at opholde sig, ubeskæftiget og alene, i hele arbejdstiden – låst inde i deres celler.

Efter min opfattelse udgør de beskrevne forhold i Arresthuset i Odense en alvorlig og uholdbar situation for de indsatte, også i lyset af bestemmelserne i varetægtsbekendtgørelsen og beskæftigelsesbekendtgørelsen om ret til fællesskab og ret til arbejde. Hertil kommer at den større udgift til dagsdusører betyder ringere muligheder for vedligeholdelser og anskaffelser mv.

Jeg anmoder Direktoratet for Kriminalforsorgen om at udtale sig om hvilke muligheder der er for på kort sigt at rette op på nogle af disse forhold. Jeg siger bl.a. til kompensation for det manglende fællesskab ved at tillade arbejdsfællesskab og fællesskab i cellen i arbejdstiden. Situationen må efter min opfattelse give anledning til overvejelser om revision af de fællesskabsregler for arresthuset som direktoratet i brev af 5. marts 2004 (j.nr. 02-121-30) godkendte. I den forbindelse kan der også peges på straffuldbyrdelseskontorets liste af 30. oktober 2003 med ideer til styret fællesskab. Tilsyneladende har disse ideer ikke i videre omfang været praktiseret i Arresthuset i Odense.

På længere sigt bør det overvejes om en værkstedskapacitet på 10-12 pladser i et arresthus af den størrelse med 68 pladser er tilstrækkelig.

Nogle af problemerne i Arresthuset i Odense har sammenhæng med de stigende vanskeligheder der er med at skaffe passende arbejde til indsatte i kriminalforsorgens institutioner. Jeg har forstået at det også har sammenhæng

med det såkaldte kalkulationssystem der betyder at der anvendes en helt anden timepris ved tilbud der gives på arbejde, end den timeløn som de indsatte afregnes med.

Jeg har i oktober/november 2009 foretaget inspektioner af Arresthuset i Kolding, Arresthuset i Tønder, Arresthuset i Sønderborg, Arresthuset i Aabenraa, Arresthuset i Haderslev og Arresthuset i Århus. Alle steder – bortset fra arresthusene i Sønderborg og Haderslev – er der store problemer med at skaffe beskæftigelse til de indsatte, og den beskæftigelse der trods alt kan skaffes, er mest meget simpelt montagearbejde og ikke egentlig værkstedsproduktion. Arresthuset i Aabenraa har ikke haft beskæftigelse i ca. 2 år. Kalkulationssystemet blev i arresthusene fremhævet som hovedårsagen til at det er så vanskeligt at skaffe arbejde til de indsatte.

Jeg beder direktoratet om at udtale sig om hvilken betydning direktoratet mener at kalkulationssystemet har for beskæftigelsessituationen i kriminalforsorgens institutioner. Jeg beder også direktoratet om at udtale sig om hvorvidt direktoratet har overvejet, eller er indstillet på at overveje, at tage initiativ til at der sker ændringer i kalkulationssystemet med henblik på at skabe bedre muligheder for at tilføre beskæftigelse til kriminalforsorgens institutioner.

Med venlig hilsen

Lennart Frandsen
Inspektionschef

JUSTITS MINISTERIET

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Juridisk Kontor

Folketingets Ombudsmand,
Gammel Torv 22,
1457 København K

FOLKETINGETS OMBUDSMAND	
INIT.	
DATO	10 DEC. 2009 <i>LSI</i>
J.NR. <i>2009-4454-</i>	

København, den 9. december 2009

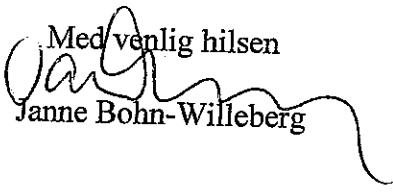
Journalnr.: 09-1113-0011
(Bedes anført ved henvendelse)
Reference JBW
Direkte telefon 7255 4707

Vedr. beskæftigelse - fællesskab i Arresthuset i Odense (og i andre arresthuse), ombudsmandens j.nr.2007-2096-628

Ved brev af 20. november 2009 har ombudsmanden meddelt, at spørgsmålet om bl.a. beskæftigelsen af de indsatte i arresthuset i Odense (og i andre arresthuse) er udskilt til en særlig sag, som rejses med hjemmel i ombudsmandslovens § 17, stk. 1.

Til foreløbig orientering kan det oplyses, at direktoratet til brug for besvarelsen af ombudsmandens skrivelse har anmodet de tre arrestinspektører om at fremkomme med deres bemærkninger. Høringsfristen er fastsat til den 15. januar 2010.

Med venlig hilsen

Janne Bohn-Willeberg